

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.316/2017/3/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Sárecz Judit Ügyvédi Iroda (**felperesi jogi képviselő címe**) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek - a Gödér Károlyné dr. Balpataki Dóra jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe, Levelezési cím: fél címe 1) alperes ellen **közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2016. december 21. napján meghozott 23.P.23.676/2015/27. számú ítélete ellen a felperes 29., az alperes 28. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja, az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 10.000 (tízezer) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget és külön felhívásra az államnak 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kereseti kérelmében összesen 182.105 forint vagyoni kár mint tőke, az ez után 2016. január 29. napjáig felhalmozódott összesen 37.163 forint késedelmi kamat, valamint a 2016. január 29. napjától járó, a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat, továbbá összesen 300.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte az alperest kötelezni a polgári törvénykönyvről szóló, korábban hatályos 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 349. §-ának és 339. §-ának (1) bekezdése, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 4. §-a alapján.

Keresetével az alperes által lefolytatott másodfokú közigazgatási eljárással kapcsolatban felmerült költségeinek mint kárnak a megtérítését, illetőleg a jogorvoslat lehetőségétől az alperes késedelme miatti elesése folytán személyhez fűződő jogaiban bekövetkezett sérelmének orvoslását kívánta elérni.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte.

Vitatta, hogy a felperest megfosztotta volna a jogorvoslat lehetőségétől, és kifejtette, hogy a kártérítés általános és speciális feltételei az adott esetben nem állnak fenn. Nem bizonyította továbbá a felperes olyan hátrány bekövetkezését sem, amely személyhez fűződő jogainak megsértését alátámasztotta volna.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.599 forint tőkét és 345 forintnak 2011. június 2. napjától, 1.393 forintnak 2014. január 29. napjától, 616

forintnak 2013. november 29. napjától, 2.245 forintnak 2013. december 6. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 9.220 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperes fizetési meghagyás elleni ellentmondása nem volt elkésztetve, a hiánypótlási határidő esetleges elmulasztásának pedig nincs jelentősége. Rögzítette, hogy az alperesnek volt hatásköre a perbeli eljárásokban a másodfokú határozat meghozatalára. A 21.000/00185487/5/2011. ált. számú elsőfokú határozat alapján indult közigazgatási eljárás (a továbbiakban: I. számú ügy) tekintetében a Nyíregyházi Törvényszék 17.K.27.129/2013/5. számú ítélete alapján kifejtette, hogy az alperes nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el határozatának meghozatalakor. A gépjármű haladási sebessége, az adott útszakaszra irányadó legnagyobb megengedett sebesség és a műszer hibahatárának ismeretében kirívóan súlyos jogszabály értelmezési és jogalkalmazási hibának tekinthető az, hogy az alperes az elsőfokú közigazgatási határozatot helybenhagyta. A felperes vagyoni kárigényét azonban csak 4.599 forint erejéig találta megalapozottnak, nem vagyoni kártérítési igényét pedig teljes egészében alaptalannak ítélte.

A 21.000/00025667/4/2011. ált. számú elsőfokú határozat alapján indult közigazgatási eljárás (a továbbiakban: II. számú ügy) tekintetében rögzítette, hogy az alperes a felperes által hivatkozott eljárási kése delmet nem vitatta. Megállapította, nem nyert bizonyítást, hogy az alperes ne tett volna megfelelően eleget a tényállás tisztázási kötelezettségének. Ebből következően alperesi eljárási kése dellem hiányában és a felülvizsgálati kérelem előterjeszthetősége esetén sem hozhatott volna a Kúria a meghozott ítélet tartalmától eltérő tartalmú döntést.

A felperes sérelemdíj iránti igénye tekintetében kifejtette, hogy az alperesi eljárás idején az új Ptk. még nem lépett hatályba. A felperesnek a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállását kellett bizonyítania, ennek alapján azonban a felperest még akkor sem érte vagyoni kár, ha az alperesi eljárás nem is volt jogszabályszerű, mert ezek a jogszabálysértések az érdemi döntés tartalmára nem voltak kihatással, tehát a felperes esetleges vagyoni kára és az alperesi magatartás közötti okozati összefüggés hiányzik. A nem vagyoni kárigény körében kifejtette, hogy a károsultnak bizonyítania kell azt, hogy személyiségi jogainak sérelméből következően valamilyen nem vagyoni hátrány érte. A felperesi oldalon azonban ilyen jogsérelem nem nyert bizonyítást, ezért a nem vagyoni kárigény alaptalan.

Az ítélet elleni fellebbezésében a felperes kérte az elsőfokú ítéletet akként megváltoztatni, hogy a másodfokú bíróság teljes egészében adjon helyt keresetének. Ennek hiányában az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

Az I. számú ügy kapcsán sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság csak a 345 forint postaköltség, a kése delmesen visszafizetett 2x5.000 forint, valamint további 20.000 forint illeték és a 30.000 forint bírság kamatai tekintetében kötelezte az alperest. Nem tér ki azonban az ítélet a másik 345 forint postaköltség, a 485 forint postaköltség és a 13.306 forint közlekedési többletköltség, illetőleg a 21.000 forint járulékos költség kése delmes megfizetésére.

A II. számú ügy tekintetében kifejtette, hogy az alperes a helyszínrajz és az újabb fényképek közigazgatási perben történt utólagos becsatolásával, a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság pedig annak érdemi bizonyítékként való elfogadásával maga igazolta, hogy a közigazgatási eljárás során az alperes nem bizonyította minden kétséget kizáróan a tényállást. A hiányzó bizonyítás viszont a BH2011. 209 számú eseti döntés alapján közigazgatási perben már nem lett volna pótolható. Vitatta, hogy a szabályszegés pusztán a közigazgatási perben becsatolt fényképek és helyszínrajz alapján is megállapítható lenne. Ebből következően az alperes jogszerűtlen kése delme a Kúria előtti felülvizsgálat lehetőségét vette el a felperestől. A jogorvoslat elvesztett lehetősége folytán azt már nem lehet megállapítani, hogy milyen döntést hozott volna a

Kúria, azonban a nem vagyoni kártérítés megítélésének pont ezekben az esetekben van létjogosultsága. Nem döntött továbbá az elsőfokú bíróság a kártalanítási igényről, és nem alkalmazta a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdését, illetőleg 359. §-ának (1) bekezdését. Nem vizsgálta a mérőműszerek hitelességének, a helyszíni bírság lehetőségének kérdését, a magasabb összegben megítélt perköltség összegét sem. Kifogásolta a megtartott tárgyalások nagy számát, valamint azt, hogy kérése ellenére a tárgyalási jegyzőkönyveket nem küldték meg részére. Vitatta a perköltséggel kapcsolatos rendelkezést is, mivel ha csak 4.599 forint erejéig terjeszti elő igényét, az eljárási illeték és a fix összegű postaköltség akkor is teljes mértékben felmerült volna, vagyis ezen összeg megosztása a felek között nem indokolt.

Fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet alperest marasztaló rendelkezésének a helybenhagyását kérte.

Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását, illetőleg a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Kifejtette, hogy a kártérítési igény tekintetében a Ptk. 339. és 349. §-ában foglalt valamennyi szükséges konjunktív feltételnek fenn kell állnia, ezek azonban az adott esetben nem valósultak meg. Az adott ügyben ugyanis kirívó jogértelmezési tévedésről, kirívó jogalkalmazási hibáról egyértelműen nem lehet beszélni, ami kizárja az alperes jogsértő magatartásának megállapíthatóságát. A perben nem került bizonyításra olyan hátrány bekövetkezése sem, amely alátámasztaná a nem vagyoni kártérítés megállapíthatóságát. Másodfokú perköltségének megállapítását a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján kérte.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperes keresetét elutasító ítéleti rendelkezések helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes fellebbezése megalapozott.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság felperesi keresetnek részben helytadó ítélete ellen a felperes az alperes keresete szerinti marasztalása, az alperes pedig a kereset teljes elutasítása érdekében fellebbezett, így tehát az elsőfokú ítéletnek nem volt a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése. Erre tekintettel a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítélet egészére kiterjedt. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, a bizonyítási eljárás során az ítélet felperes által indítványozott hatályon kívül helyezést indokoltá tevő lényeges eljárási szabálysértést nem vétett, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, és a tényállást helyesen állapította meg. Ebből azonban részben téves jogi következtetést vont le, ezért döntésével a másodfokú bíróság az alábbiak szerint csak részben értett egyet.

A másodfokú bíróság teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság által a II. számú ügy körében kifejtett álláspontot, így az ezzel kapcsolatban kifejtett indokokat nem kívánja megismételni, a Pp. 254. §-ának (3) bekezdés második mondata alapján csak utal azokra.

Az I. számú ügy tekintetében azonban nem értett egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetéssel és a keresetnek részben helytadó döntéssel. A felperes igénye közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányult. A közigazgatási jogkörben okozott kár megállapításának feltétele, hogy a kártérítés Ptk. 349. §-ában írt speciális és a Ptk. 339. §-ában írt általános feltételei is fennálljanak. Az elsőfokú bíróság tévesen jutott azonban arra a következtetésre, hogy a perbeli esetben az általános feltételek megvalósultak volna. Ennek az az oka, hogy helytelenül minősítette az alperes jogalkalmazási tevékenységét kirívóan jogellenes jogalkalmazási tévedésnek.

E körben abból kell kiindulni, hogy az eljárási szabályok megalkotása során a jogalkotó minden esetben figyelembe veszi, hogy a jogalkalmazó döntése meghozatala során tévedhet, és az eljárási rendszerekbe is ezért építik be a jogorvoslati lehetőségeket. Éppen emiatt az, hogy az alacsonyabb szinten eljáró jogalkalmazó döntését a jogorvoslati fórum esetleg megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, még nem jelenti azt, hogy ez egyúttal a kártérítési kötelezettségét is megalapozná. Kártérítési kötelezettsége csak akkor van, ha a téves döntés kirívó jogértelmezési tévedés, vagy a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen értékelésének, mérlegelésének következménye.

A perbeli I. számú ügyben a közigazgatási bíróság az alperes által elkövetett jogsértés tényét megállapította, és az általa, valamint az elsőfokú hatóság által hozott határozatokat hatályon kívül helyezte. Az alperes ugyanis tévesen ítélte meg, hogy a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések köréről, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, felhasználásának rendjéről és az ellenőrzésben történő közreműködés feltételeiről szóló 410/2007. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet) 1. számú mellékletében foglalt táblázat második oszlopában megadott határértékkel (megengedett legnagyobb sebesség + megengedett legnagyobb sebesség túllépésének mértéke) megegyező sebességgel haladás már megvalósítja-e a jogi norma szerinti tényállást, és kiváltja-e a táblázat harmadik oszlopában írt jogkövetkezményeket, vagy az még éppen nem szankcionálandó.

Az alperes téves döntésének oka egyrészt a rendelet mellékletében foglalt táblázat második oszlop 2.a) pontjában írt „felett” szónak figyelmen kívül hagyása volt. E kifejezés használatából ugyanis az következik, hogy a táblázat harmadik oszlopában írt jogkövetkezmény csak akkor alkalmazható, ha a gépjármű sebessége a megengedett legnagyobb sebességet a második oszlopban írt értéknél (megengedett legnagyobb sebesség túllépésének mértéke) nagyobb mértékben haladja meg. Ha csak az ott írt értékkel megegyező értékkel haladja meg, akkor a harmadik oszlopban írt jogkövetkezmény még nem alkalmazható. E tévedés a jogszabály szövegének egyértelmű nyelvtani értelmezhetősége ellenére sem tekinthető azonban olyan súlyos jogértelmezési tévedésnek, amely az alperes kártérítési felelősségét megalapozhatná.

Másrészt az adott esetben a műszer által mért sebesség 98 km/h volt. Ebből következően - a berendezés 100 km/h sebesség alatt irányadó 3%-os hibahatárára is figyelemmel - a felperes által vezetett gépjármű sebessége 95 és 101 km/h között lehetett. Vagyis - az adott útszakaszra irányadó 80 km/h megengedett legnagyobb sebesség értékre is figyelemmel - a felperes által vezetett gépjármű sebesség túllépésének mértéke nem feltétlenül, azaz nem teljes bizonyossággal volt a rendelet 1. számú mellékletében foglalt táblázat második oszlopában megadott 15 km/h érték felett. Az alperes tehát a bíróságtól eltérően a mért sebességértéket értékelte a felelősséget bizonyosan megalapozó egyértelmű bizonyítékként. Ez a bizonyítékok értékelése körében vétett tévedés azonban nem nyilvánvalóan kirívó, azaz az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben az alperesi határozat meghozatala nem tekinthető a Ptk. 349. §-a szerinti felelősséget kiváltó felróható magatartásnak. Erre tekintettel a felperes az eljárással kapcsolatban felmerült kiadásainak mint vagyoni kárnak és nem vagyoni kárának megtérítését nem követelheti. A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította.

A kártérítési igény jogalapjának hiányában a felperes fellebbezésében írt további kifogások értelemszerűen nem foghattak helyt. E körben a fellebbezésben foglaltakra tekintettel csak az alábbiakat emeli a másodfokú bíróság. A felperes fellebbezésében hivatkozottakkal ellentétben nem vagyoni kárigénye az elsőfokú bíróság által elbírálásra került, mert az ítélet rendelkező része szerint

az elsőfokú bíróság a megítélt összeget meghaladóan a felperes keresetét elutasította, és az ítélet indokolásában (15. oldal, alulról második bekezdés, 18. oldal 2. bekezdés) azt is egyértelművé tette, hogy miért. Az elsőfokú ítélet utóbbi részét egyébként a felperes fellebbezésében szó szerint idézte (5. oldal utolsó bekezdés). Tehát a Pp. 213. §-ának (1) bekezdése és 221. §-ának (1) bekezdése nem sérült. E körben kiemeli a másodfokú bíróság, hogy nem vagyoni kártérítés csak abban az esetben jár, ha az igénylőnek személyhez fűződő joga sérült. Ilyen jogsérelme azonban a felperesnek nem volt.

A kártalanítási igény tekintetében a másodfokú bíróság kiemeli, hogy az csak jogszabály kifejezett és határozott rendelkezése alapján illetheti meg a jogalanyokat, az adott esetben azonban a felperes maga sem tudott ilyen jogszabályhelyet megjelölni.

A megtartott tárgyalások esetlegesen nagy száma, valamint a tárgyalási jegyzőkönyvek meg nem küldése miatt az eljárás megismétlése nem szükséges, ezért az elsőfokú ítélet Pp. 252. §-ának (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését sem alapozhatja meg.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán a felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért az elsőfokú ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezését is módosítani kellett akként, hogy az elsőfokú bíróság által az alperes javára megállapított 10.000 forint perköltség egészének megfizetésére kötelezte a másodfokú bíróság a felperest. A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az alperes pedig eredményesen fellebbezett, ezért a felperes mindkét fellebbezés tekintetében pervesztesnek minősül a másodfokú eljárásban, így tehát a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel másodfokú perköltséget is köteles fizetni az alperesnek. Az alperesi fellebbezésben vitássá tett érték 4.599 forint volt, ezért az alperesi képviselő részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján járó jogtanácsosi munkadíj 5.000 forint. A felperes fellebbezésében a vitássá tett értéket 400.000 forintban jelölte meg, ehhez képest a fizetendő perköltség összege 10.000 forint, azaz a felperesnek mindösszesen 15.000 forint másodfokú perköltség fizetési kötelezettsége van.

A felperes a tárgyi feljegyzési jogos eljárásban lerótt a fellebbezési illetéket, így tehát az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése és a költségmentességnek a bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján csak az alperes által le nem rótt 15.000 forint összegű fellebbezési illetéket kell külön felhívásra megfizetnie az államnak.

Budapest, 2017. május 30.

. Höbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

. Örkényi László s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: